

Gereformeerde Kerk
Capelle a.d. IJssel-Noord

Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt)
Capelle aan den IJssel – Noord
Postbus 332 – 2907 LA

Capelle aan den IJssel, 15 december 2017.

Onderwerp: **M/V en ambt**

“... en [zij] bestudeerden dagelijks de Schriften om te zien of het inderdaad waar was wat er werd gezegd” (Handelingen 17:11)

Geliefde broeders en zusters,

1. Inleiding

Zoals u weet heeft de Generale Synode van Meppel in juni verstrekkende uitspraken gedaan over de toelating van zusters tot alle ambten. De synode sprak uit dat er “Schriftuurlijke gronden zijn om naast mannen ook vrouwen te roepen tot de ambten van diaken, ouderling en predikant”.

In deze brief laten wij u weten hoe de kerkenraad deze synodebesluiten beoordeelt. Bovendien nodigen we u uit om de bevindingen van de kerkenraad te bespreken met broeders en zusters uit uw eigen wijk. Daarvoor zal in **januari 2018** gelegenheid zijn. Nadat de kerkenraad op- en aanmerkingen uit de wijken verwerkt heeft, zal het definitieve besluit worden besproken op een gemeentevergadering in **februari 2018**¹.

In deze brief komen, na deze inleiding, de volgende punten aan de orde:

2. Vragen
3. Ingrijpende besluiten
4. Waarom beoordelen we de besluiten van de Generale Synode?
5. Beoordeling door kerkenraad én gemeente
6. Hoe te beoordelen vanuit de bijbel?
7. De Bijbel over de positie van man en vrouw in het huwelijk en in de kerk
8. De conclusie van de kerkenraad
9. Voorgenomen besluiten

¹ In de laatste jaren hebben we ons als gemeente vaker gebogen over de positie van mannen en vrouwen in de gemeente. Denk aan de gemeentevergadering met ds. J.W. van Pelt (CGK) in de periode rond de Generale Synode van Ede. Hij vertelde ons over de besluiten en rapporten die in de Christelijke Gereformeerde kerken zijn genomen en besproken. Daarnaast heeft student Chris van Zwol in het kader van zijn stage in Capelle-Noord bij ds. C. van Dijk (januari 2014) ons verteld over zijn beoordeling van het deputatenrapport ‘Mannen en vrouwen in dienst van het evangelie’ voor de synode van Ede 2014. Daarvoor was de hele gemeente uitgenodigd en de avond werd ook goed bezocht. In april van 2017 hebben we met u gesproken over de brief die de kerkenraad aan de synode van Meppel 2017 heeft gestuurd over het deputatenrapport M/V en ambt ‘Samen dienen’. En tenslotte is in oktober 2017 op alle bijbelstudieverenigingen de gemeenteschets van ds. Schreuder besproken. Daarvoor waren ook niet-leden uitgenodigd.

2. Vragen

Achtergrond

Er wordt heel verschillend tegen de besluiten van de synode aangekeken. De een is er blij mee, een ander geeft aan niet met de besluiten te kunnen leven. Veel mensen vinden het moeilijk om een standpunt in te nemen.² De synode lijkt met deze verschillen rekening te hebben gehouden, door niet te zeggen dat de bestaande visie verkeerd is, maar uit te spreken dat “*náást de visie dat (bepaalde) ambten aan mannen zijn voorbehouden op grond van Schriftuurlijke argumentatie, er óók ruimte is voor de visie dat vrouwen tot deze ambten kunnen worden geroepen.*”³ In de gronden (argumenten) die voor de besluiten worden gegeven, klinkt echter veel meer stelligheid door.

Het zou ook voor de kerkenraad best aantrekkelijk zijn om mee te gaan met het besluit van de synode en ruimte te geven voor beide standpunten. Daarmee zouden we aansluiten bij wat een trend lijkt. Een aantal kerken heeft inmiddels in deze lijn besloten.

U hebt echter gemerkt dat de kerkenraad al langere tijd andere signalen afgeeft, nl. dat de synodebesluiten met de gronden die daarvoor worden gegeven, niet kunnen worden aanvaard.

Vragen in onze gemeente

Ook binnen onze gemeente leven vragen.

Er bereiken ons signalen van instemming met de synodebesluiten, o.a.: “het kan toch niet waar zijn dat we alleen vanwege een paar ‘zwijgteksten’ vrouwen niet mogen toegelaten tot het ambt? Dat is toch niet meer van deze tijd?” en “Er hebben zich al zoveel professoren, deputaten en synodeleden over gebogen, wat moet ik er nog van zeggen?”. Bovendien is er zorg over het gemeentelijk en kerkelijk leven: “Kan de kerkenraad dit zomaar doen, moet zij niet eerst de gemeente horen?”. “Komen we in Capelle Noord daarmee niet (weer) apart te staan?”. “En als er een afwijzend standpunt wordt ingenomen, heeft dat dan niet een onnodige scheiding tot gevolg, binnen de gemeente en ook binnen het kerkverband?”. “Kunnen we dan wel in het kerkverband blijven of moeten we elkaars standpunten in liefde accepteren?” Die vragen begrijpen we heel goed. Dat motiveert ons extra om heel zorgvuldig te werk te gaan bij de beoordeling en dat ook in alle openheid te doen.

Persoonlijke worsteling.

De *worsteling* met vragen rond het al dan niet toelaten van vrouwen in het ambt is overigens niet iets wat nu voor het eerst en alleen binnen onze kerk plaatsvindt. Als u kennis wilt maken met een meer persoonlijke worsteling en ook een verhelderende beoordeling, leest u dan eens het boek van **Kathy Keller over M/V**. Kathy Keller is de vrouw van de bekende ds. Tim Keller. Zij is zelf ook

² Op de laatste vergaderdag van de Generale Synode op 24 november 2017 vertelde ds. G.E. Messelink van deputaten 'M/V in de kerk', dat uit informatie op gemeenteavonden en vanuit kerkenraden blijkt dat “gemiddeld 15% van de kerkleden voorstander is van de vrouw in het ambt en 10% tegen. Daarnaast maakt 40% zich ernstig zorgen over de ontwikkelingen en is het onderwerp voor 50% een non-issue. Zo'n 5% weet niet wat hij erover moet denken” (Verslag van de GS in het Reformatorisch Dagblad van 25 november 2017).

³ Brief bij de synodebesluiten m/v en ambt, 4 juli 2017, p. 3.

theoloog. U kunt dit - vertaalde, behoorlijk goed leesbare, boek⁴ - op internet vinden door te googelen op `Kathy Keller en depoarte`.

3. Ingrijpende besluiten.

Het is duidelijk dat het bij de synodebesluiten om een ingrijpende zaak gaat. Er wordt gebroken met een praktijk die tot voor kort onomstreden was in de kerken. Met deze besluiten isoleren de GKv zich nadrukkelijk van de CGK en buitenlandse zusterkerken. Dat blijkt ook uit het feit, dat de ICRC⁵ de GKv vanwege deze besluiten heeft geschorst als lid, en dat verschillende zusterkerken hebben aangegeven de band met de GKv te moeten verbreken.

Dat is op zichzelf natuurlijk niet beslissend. We belijden in de Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 7, dat wij niet bouwen op gewoontes en evenmin op de ouderdom of de ononderbroken voortgang in de tijden. Beslissend is uiteindelijk alleen wat de Bijbel ons leert.

Het is echter wel zo, dat bij een zaak als deze, waar de christelijke kerk eeuwenlang anders over heeft gedacht, de bewijslast ligt bij hen die van mening zijn dat we het roer om moeten gooien. Dat dat nodig is of kan moet met Schriftuurlijke argumenten worden aangetoond.

Laten we daarbij ook bedenken dat de GKv in het verleden de Nederlands Hervormde Kerk en de Gereformeerde Kerken (synodaal) van schriftkritiek hebben beschuldigd toen zij destijds de ambten openstelden voor vrouwen. Dat tekent wel de ernst van de zaak.

4. Waarom beoordelen we de besluiten van de Generale Synode?

Gemeente

De gemeente van Christus mag een nieuwe leer niet zomaar aannemen. In de Bijbel vinden we daarvan een duidelijk voorbeeld: Paulus preekte in Berea het Woord van God. Voor die mensen was het evangelie dat hij bracht nieuw. Daarom bestudeerden ze dagelijks de Schriften om te zien of het inderdaad waar was wat er werd gezegd (Hand. 17:11). Ze **toetsten wat zij hoorden aan het geschreven Woord**. Dat is niet alleen een recht, maar ook **een plicht** van gemeenteleden. Wij vragen u daarom de besluiten van de synode en onze standpuntbepaling op deze wijze te bestuderen, met de bijbel open. Ieder gemeentelid die dat doet, mag zich bemoedigd weten door het Woord zelf: "Als uw woorden opengaan, is er licht en inzicht voor de eenvoudigen" (Ps. 119:130).

Kerkenraad

Voor de ambtsdragers geldt nog een extra opdracht en verantwoordelijkheid. Zij moeten in opdracht van God de gemeente bewaren bij de zuivere leer (Tit. 1:9). De oudsten zullen voor de manier waarop zij 'de kudde als herder hebben gehoed' (1 Ptr. 5:2) rekenschap moeten afleggen aan de hoogste Herder (1 Ptr. 5:2-4). De oudste is niet iemand die alleen maar voorop gaat in dienstbetoon. Hij is met de volmacht van Christus geroepen, aangesteld door de Heilige Geest, om de gemeente van God als opziener en herder te weiden (Hand. 20:28) en het Woord van God te verkondigen. Daarvoor moet hij verantwoording afleggen aan de Here (Heb. 13: 7 en 17). Met die volmacht kunnen oudsten soms ook tegenover de gemeente komen te staan.

⁴ "Christus, Gerechtigheid en M/V Rolverdeling. Hoezo zouden vrouwen moeten zwijgen?". De link naar de website: http://depoarte.org/?page_id=984.

⁵ ICRC = International Conference of Reformed Churches. Dat is de internationale organisatie van Gereformeerde Kerken in de wereld, in 1981 mede opgericht door de GKv.

5. Beoordeling door kerkenraad én gemeente

Notitie van de kerkenraad

In een uitgebreide notitie, die als bijlage bij deze brief is gevoegd, gaat de kerkenraad in op de besluiten van de synode en de argumenten die de synode daarvoor heeft gegeven. Ook de brief van de synode met de besluiten is als bijlage bijgevoegd. Wij hebben in de notitie bij elk besluit concreet aangegeven wat we daarvan vinden en waarom. We hebben geprobeerd om zo duidelijk mogelijk toe te lichten waarom we menen de synodebesluiten te moeten afwijzen. Niet omdat we moeilijk willen doen, maar uit overtuiging dat de Here ons daartoe dringt. Aan Hem hebben we als ambtsdragers in de eerste plaats verantwoording af te leggen.

Roeping voor de gemeente

Tegelijk is er ook nadrukkelijk een **roeping voor de gemeente: beoordeel kritisch of de kerkenraad wel de juiste onderbouwing levert en de juiste conclusies trekt**. We hebben niets liever dan dat u ons met een open Bijbel bevraagt en beoordeelt. Daarom roepen we u dringend op onze notitie zorgvuldig te lezen. Op de website van onze kerk kunt u naast deze brief en bijlagen, meer informatie en verwijzingen vinden, als u zich breder wilt oriënteren.

6. Hoe te beoordelen vanuit de Bijbel?

Het **gezag van de Bijbel** betekent dat wij niet op basis van onze eigen vooronderstellingen mogen bepalen wat in de Bijbel wel gezaghebbend voor ons is en wat niet. Paulus, apostel van onze Here Jezus Christus, heeft de kerk geleerd dat elke schrifttekst door God is geïnspireerd en gebruikt kan worden “om onderricht te geven, om dwalingen en fouten te weerleggen, en om ons op te voeden tot een deugdzaam leven” (2 Tim. 3:16).

Bij de **uitleg van de Bijbel** is het de Bijbel zelf die de doorslag geeft en niet iets anders náást of in plaats van de Bijbel. Voor het lezen en begrijpen van een bijbeltekst, is het belangrijk:

- 1) **goed te kijken naar de tekst zelf** (de betekenis van een woord, zin etc.: lees wat er echt staat);
- 2) **goed te letten op de plaats waar de tekst staat** (de betekenis van een tekst wordt duidelijk als je kijkt naar het gedeelte waar een tekst onderdeel van is en naar het geheel van het bijbelboek waarin een tekst staat);
- 3) **de bijbeltekst te lezen in de samenhang van de hele Bijbel** (de betekenis van een tekst wordt duidelijk als je Schrift met Schrift vergelijkt).

Selectief lezen

We hebben in de brief voor de gemeentevergadering van 10 april jl. gewezen op het grote gevaar dat we zelf gaan bepalen wat in de Bijbel nog wel gezag voor ons heeft en wat niet. Dat kan, bewust of onbewust, op verschillende manieren gebeuren:

- Je kunt bijvoorbeeld zeggen dat bepaalde stukken uit de Bijbel achterhaald zijn. Wij zouden vandaag meer of beter weten dan Paulus.
- Je kunt ook stellen dat bepaalde teksten niet duidelijk zijn, omdat je te weinig weet van de precieze achtergrond van het bijbelgedeelte.
- Je kunt ook onderscheid maken tussen verschillende bijbelgedeelten en zeggen: dit is de eigenlijke boodschap van de Bijbel, dit is waar het uiteindelijk om gaat. Dat andere staat er ook wel, maar dat is minder belangrijk, of dat hoorde bij de cultuur van toen.

Op deze manier gaat ons eigen denken bepalen wat er in de Bijbel voor ons nog wel gezag heeft en wat niet. Ons geloof richt zich dan niet meer helemaal op het gezag van de Schrift (NGB, art. 5), maar we gaan de Schrift aanpassen aan wat wij nog willen of kunnen geloven.

We verwijzen verder naar de lezing van ds. G.A. van den Brink over “Hoe lezen we de bijbel?” op de studieavond van 18 september 2017.

7. Het spreken van Gods Woord over de positie van man en vrouw in het huwelijk en in de kerk

Bij de bespreking van de synodebesluiten ligt het accent natuurlijk op de beoordeling van de concrete besluiten en de argumenten daarvoor. De lijn van de hele bijbel bij het spreken over posities van man en vrouw komt dan niet zo duidelijk in beeld. Daarom hebben we op alle verenigingen in de maand oktober aan de hand van de gemeenteschets #21 ‘Liefdesdienst M/V’ van ds. Schreuder bijbelstudie gedaan en met elkaar gesproken over wat de Bijbel ons leert over man en vrouw in het huwelijk en in de kerk. De vragen die in de schets worden gesteld gaven volop aanleiding om met elkaar goed na te denken over de betekenis daarvan voor onze tijd.

De lijn van de bijbel in vogelvucht

We geven hier een overzicht van de lijn zoals wij die herkennen vanuit het Woord van God

Bij de schepping zien we dat Adam als eerste wordt geschapen en daarna Eva. Beiden zijn gelijkwaardig voor God en beiden zijn beeld van God (Gen. 1:26). Adam en Eva zijn verschillend in mogelijkheden en verantwoordelijkheden. Na de zondeval wordt Adam als eerste door God ter verantwoording geroepen, pas daarna Eva, terwijl zij als eerste gezondigd heeft. In Romeinen 5 grijpt Paulus hierop terug, als hij zegt dat wij allemaal ‘in Adam’ gezondigd hebben en niet ‘in Eva’. We spreken bij de man over ‘eerstverantwoordelijke’ zowel in het huwelijk als in de kerk.

- Voor het **huwelijk** wordt dit verder uitgewerkt in Efeziërs 5: Daarin wordt de man opgeroepen zijn vrouw lief te hebben, zoals Christus de kerk heeft liefgehad en zich voor haar heeft prijsgegeven. Vrouwen worden opgeroepen het gezag van hun man te erkennen zoals de kerk het gezag van Christus erkent, omdat de man het hoofd is van zijn vrouw, zoals Christus het hoofd is van de kerk.

- Voor het **gemeenteleven** wordt deze lijn uitgewerkt in 1 Timotheüs 2 en 3. De oudsten zijn verantwoordelijk voor de bediening van de verzoening. Ze moeten onderwijs geven en leiding geven. Uitdrukkelijk wordt aangegeven dat oudsten mannen moeten zijn. In 1 Timotheüs 2 verwijst Paulus voor de verhouding tussen man en vrouw in de gemeente naar de verhouding van Adam en Eva bij de schepping en de zondeval.

Als in het Oude Testament priesters worden aangesteld, en in het Nieuwe Testament Jezus zijn apostelen kiest, en op basis van het voorschrift van de apostelen oudsten en diakenen worden aangesteld in de gemeenten, zien we telkens dat alleen mannen geroepen worden.

Daarnaast zijn er **de zgn. ‘zwijgteksten’**. Voor- en tegenstanders erkennen vanuit de exegese dat deze zogenaamde ‘zwijgteksten’ op zichzelf in hoofdlijn duidelijk zijn. Daar was tot voor kort zelfs in het geheel geen verschil van mening over. Wie 1 Korintiërs 14 en 1 Timotheüs 2 en 3 onbevangen leest, zal niet verbaasd zijn dat de kerk de eeuwen door hieruit concludeerde dat vrouwen niet geroepen worden om als oudste leiding te geven in de gemeente. Het is niet verantwoord deze ‘zwijgteksten’ niet meer te laten spreken:

- 1 Kor. 11:16; 14:34-36 geeft geen absoluut zwijggebod voor de vrouw in de gemeente, maar verbiedt haar het beoordelend en met gezag spreken tijdens de eredienst;

- 1 Tim. 2:11-15 bevat een verbod voor vrouwen om leidinggevend onderwijs te geven tijdens de eredienst en zo gezag te oefenen over de man.

Op de Generale Synode van Ommen in 1993 is mede vanuit deze 'zwijgteksten' gesproken over **het actieve stemrecht voor vrouwen** bij het kiezen van ambtsdragers. Deze synode bevestigde de wereldwijde praktijk van 20 eeuwen en gaf daarbij aan dat *"in de kerk niet de argumenten die door de tijdgeest zijn ingegeven doorslaggevend moeten zijn, maar de argumenten van de Heilige Schrift, waarin het goede kader wordt geboden voor de verhouding van man en vrouw;"*. De synode concludeerde dat in de zwijgteksten duidelijke voorschriften gegeven worden over de positie van de vrouw en het ambt, maar *"omdat stemmen niet beschouwd mag worden als een vorm van (mee)regeren, mag het toekennen van stemrecht aan de zusters niet gezien worden als een eerste stap op weg naar het leer- en regeerambt van de zusters"*.

We zien in de Bijbel niet dat vrouwen geroepen worden hun gaven in te zetten in een leer- of regeerambt in de gemeente. Dat neemt niet weg dat vrouwen en mannen op veel andere plaatsen actief mogen zijn in de gemeente. Daarvan zien we genoeg voorbeelden in het Oude en Nieuwe Testament. Ook waren er vrouwen in bevoorrechte posities, zoals de vrouwen rond de Here Jezus.

Te moeilijk?

We zouden gemakkelijk in de war kunnen raken door de boeken en artikelen die de laatste tijd over M/V en ambt zijn geschreven. Niet iedereen kan en hoeft die allemaal te bestuderen. Maar we kunnen allemaal lezen wat Paulus, als apostel van Jezus Christus (1 Tim. 1:1), aan Timotheüs schrijft over hoe men zich moet gedragen in het huis van God, dat wil zeggen de kerk van de levende God, fundament en pijler van de waarheid (1 Tim. 3:15). En dan kunnen we er toch moeilijk onderuit dat hij een appèl doet op de gemeenten om de boodschap van Genesis 1-3 te betrekken bij de inrichting van het gemeentelijk leven. Uit niets blijkt dat Paulus de teksten uit Genesis slechts gebruikt als gelegenheidsargument om in lijn te blijven met de sociale plaats van mannen en vrouwen in zijn tijd. Hoe zou hij ook kunnen? De geschiedenis van Genesis is zoveel eeuwen later nog maatgevend voor de gemeenten van het Nieuwe Testament omdat zij Gods werk is en onze geschiedenis! Daarom beroept onze apostel zich daarop, ook al waren de nieuwe christenen in Efeze vanuit hun cultuur helemaal niet vertrouwd met die in hun ogen vreemde verhalen uit Genesis. Daarom draagt Paulus de prediker Timotheüs dan ook op om 'dit alles over te dragen in zijn onderricht' te Efeze (1 Tim. 4:11).⁶

8. De conclusie van de kerkenraad.

De besluiten overtuigen niet. Revisie.

Als kerkenraad hebben we de besluiten bestudeerd en vier keer samen besproken. De gronden onder de besluiten konden ons niet overtuigen dat het juist is om de ambten voor de zusters in de gemeente open te stellen. In onze notitie vindt u de gedetailleerde analyse en beoordeling van de besluiten.

Wij moeten daarom concluderen dat de uitvoering van de besluiten van de Generale Synode om de ambten voor zusters open te stellen niet verantwoord is. Daarom zullen we aan de GS onze moeiten voorleggen met het verzoek de hele materie opnieuw te bezien (revisie).

⁶ Uit: Advies prof. J. van Bruggen aan GS Ede 2014.

9. De kerkenraad neemt zich daarom voor te besluiten:

1. Dat er in onze kerkelijke gemeente geen vrouwelijke leden worden geroepen tot de ambten, in afwachting van de eerstkomende Generale Synode.

De argumenten voor de besluiten hebben de kerkenraad er niet van overtuigd dat er ruimte is om de ambten open te stellen voor de zusters van de gemeente. Zonder overtuigende argumenten vanuit de Schrift is het niet verantwoord dit wel te doen.

De kerkenraad meent dat de Generale Synode ten onrechte:

- a. de gelijkheid van man en vrouw als kenmerkend ziet voor het Nieuwe Verbond
 - b. de zogenaamde zwijgteksten niet doorslaggevend acht, zonder aan te geven hoe deze teksten dan wel opgevat moeten of kunnen worden, en voorbijgaand aan wat de Schrift opmerkt over wat wij 'het regeerambt' noemen (laatstelijk bevestigd door de GS van Ommen 1993)
 - c. de ambten voor mannen en vrouwen openstelt, zonder daarbij te hebben doordacht wat de eigenheid van man en vrouw (in Bijbelse zin) betekent voor hun functioneren in de gemeente en eventueel in het ambt.
 - d. verzuimt overtuigende gronden aan te dragen om af te wijken van de overtuiging van vele eeuwen en van de meeste kerken wereldwijd, om op grond van 1 Timotheüs 2 en 3 ambten van leer en toezicht te rekenen tot de verantwoordelijkheid van de man;
 - e. dit besluit neemt terwijl het ons vervreemdt van onze zusterkerken in binnen- en buitenland. (CGK; ICRC-lidmaatschap)
2. Aan de eerstvolgende Generale Synode revisie te vragen van de genomen besluiten rond vrouw in het ambt en de onderliggende wijze van omgaan met de Schrift, en haar te verzoeken de eventuele openstelling van ambten voor vrouwen opnieuw te doordenken en daarbij nadrukkelijk de punten die de kerkenraad heeft ingebracht in de overwegingen te betrekken.
 3. Er bij de classis op aan te dringen dat de kerk die samenroepende kerk is voor de volgende Generale Synode, overgaat tot het samenroepen van een vervroegde synode op korte termijn.

Slot

Hiermee zijn we aan het einde gekomen van een lange brief. Deze brief en de beoordeling van de synodebesluiten was bedoeld om u als gemeente voor te gaan in het luisteren naar het Woord van God, en u tegelijk op te roepen zelf de voorgenomen besluiten van de kerkenraad te toetsen op basis van datzelfde Woord van God. Door dat Woord regeert de Heer zijn kerk, en het is onze roeping om onvoorwaardelijk naar zijn stem te blijven luisteren. Laten we elkaar en onze zusterkerken daarin ook aan de Here opdragen.

Met vriendelijke broedergroeten,

De kerkenraad

Bijlagen:

- De begeleidende [brief](#) van GS Meppel bij de besluiten over m/v en ambt.
- Notitie beoordeling synodebesluiten.
- Meer informatie en verwijzingen op de website <http://www.gkv-capelle-noord.nl/> onder de rubriek kerk.